

Bài 2: CÁC GIỚI SINH VẬT

GV: LÊ THỊ DUNG

Nội dung của bài học:

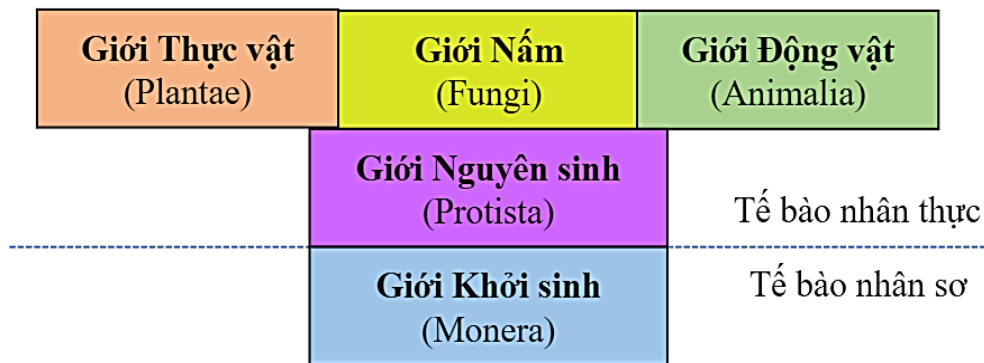
- Khái niệm về giới và hệ thống phân loại 5 giới.
- Đặc điểm chính của mỗi giới.

I. GIỚI VÀ HỆ THỐNG PHÂN LOẠI 5 GIỚI**1. Khái niệm giới**

- Giới (Regnum) trong Sinh học là *đơn vị phân loại lớn nhất* bao gồm các ngành sinh vật có *chung những đặc điểm nhất định*.
- Thể giới sinh vật được phân thành các đơn vị theo trình tự nhỏ dần là: **giới** – ngành – lớp – bộ – họ – chi – loài.

2. Hệ thống phân loại 5 giới

- Năm 1969, hai nhà khoa học Whittaker và Margulis chia thể giới sinh vật thành **5 giới**. Đó là: giới Khởi sinh, giới Nguyên sinh, giới Nấm, giới Thực vật và giới Động vật.

Hình 1. Sơ đồ hệ thống 5 giới.

- **Tiêu chí phân loại giới:** dựa trên 3 tiêu chí sau

- + *Loại tế bào:* tế bào nhân sơ hay tế bào nhân thực.
- + *Mức độ tổ chức cơ thể:* đơn bào hay đa bào.
- + *Kiểu dinh dưỡng:* tự dưỡng hay dị dưỡng.

II. ĐẶC ĐIỂM CHÍNH CỦA MỖI GIỚI

Giới	Đặc điểm	Loại tế bào	Tổ chức cơ thể	Kiểu dinh dưỡng
	Các SV			
Khởi sinh	Vi khuẩn	Nhân sơ	Đơn bào	Tự dưỡng; dị dưỡng (hoại sinh, kí sinh, cộng sinh).
Nguyên sinh	Tảo	Nhân thực	Đơn/đa bào	Tự dưỡng (có sắc tố quang hợp).
	Nấm nhầy		Đơn/hợp bào	Dị dưỡng (hoại sinh).
	Động vật nguyên sinh		Đơn bào	Tự dưỡng; dị dưỡng.
Nấm	Nấm men	Nhân thực	Đơn bào	Dị dưỡng (hoại sinh, kí sinh, cộng sinh).
	Nấm sợi, nấm đảm		Đa bào	
Thực vật	Rêu, Quyết, Hạt trần, Hạt kín	Nhân thực	Đa bào	Tự dưỡng; phản ứng chậm, phần lớn sống cố định.
Động vật	Động vật có xương sống, động vật không xương sống...	Nhân thực	Đa bào	Dị dưỡng; phản ứng nhanh, có khả năng di chuyển.

-----HẾT-----

CÂU HỎI TỰ LUẬN BÀI 2: CÁC GIỚI SINH VẬT

Câu 1: Nguyên tắc để phân chia các giới sinh vật theo hệ thống phân loại 5 giới?

Hướng dẫn: Ngoài việc dựa trên mức độ tiến hóa, mối quan hệ họ hàng của các sinh vật, Whittaker và Margulis chủ yếu dựa trên 3 tiêu chí sau: **loại tế bào** (nhân sơ hay nhân thực), **mức độ tổ chức của cơ thể** và **kiểu dinh dưỡng**.

Câu 2: Địa y là một dạng sống cộng sinh đặc biệt giữa các tế bào nấm sợi và các tảo lục đơn bào hay vi khuẩn lam có khả năng quang hợp. Nhờ có cấu tạo đặc biệt này, địa y thường sống trên những môi trường khó khăn, nghèo dinh dưỡng. Sau đó, trên xác bã hữu cơ do địa y tạo ra, các loài khác có thể phát triển được nên người ta thường gọi địa y là *sinh vật tiên phong*.

Hãy giải thích vì sao địa y không thuộc giới Thực vật mà nếu xếp vào giới Nấm cũng không hoàn toàn chính xác?

Hướng dẫn:

- Địa y **không phải là thực vật** vì không có cấu tạo tế bào đặc trưng của thực vật và cũng không có cấu trúc mô, cơ quan của thực vật.
- Địa y cũng **không phải là nấm** vì ngoài các tế bào sợi nấm, địa y còn có các tế bào tảo lục hay vi khuẩn lam có chứa chất diệp lục.

Câu 3: Đánh dấu (+) cho các tiêu chí “có” của các đại diện thuộc các giới sinh vật để hoàn thành bảng sau:

Giới	Đặc điểm Các SV	Loại tế bào		Tổ chức cơ thể		Kiểu dinh dưỡng	
		Nhân sơ	Nhân thực	Đơn bào	Đa bào	Tự dưỡng	Dị dưỡng
Khởi sinh	Vi khuẩn						
Nguyên sinh	Tảo						
	Nấm nhày						
	Động vật nguyên sinh						
Nấm	Nấm men						
	Nấm sợi						
Thực vật	Rêu, Quyết, Hạt trần, Hạt kín						
Động vật	Động vật có dây sống (Cá, lưỡng cư...)						

Hướng dẫn:

Giới	Đặc điểm Các SV	Loại tế bào		Tổ chức cơ thể		Kiểu dinh dưỡng	
		Nhân sơ	Nhân thực	Đơn bào	Đa bào	Tự dưỡng	Dị dưỡng
Khởi sinh	Vi khuẩn	+		+		+	+
Nguyên sinh	Tảo		+	+	+	+	
	Nấm nhày		+		+		+
	Động vật nguyên sinh		+	+		+	+
Nấm	Nấm men		+	+			+
	Nấm sợi		+		+		+
Thực vật	Rêu, Quyết, Hạt trần, Hạt kín		+		+	+	
Động vật	Động vật có dây sống (Cá, lưỡng cư...)		+		+		+

Câu 4: Theo em, cần phải làm gì để bảo tồn đa dạng sinh học?

Hướng dẫn:

- Để bảo tồn đa dạng sinh học trước hết chúng ta phải bảo vệ rừng, bảo vệ môi trường sống của thực vật, động vật bằng các biện pháp:

- + Hạn chế khai thác bừa bãi các loài thực vật quý hiếm.
- + Xây dựng các vườn thực vật, vườn quốc gia, khu bảo tồn...
- + Tuyên truyền giáo dục rộng rãi trong nhân dân để mọi người cùng tham gia bảo vệ rừng.

- Liên hệ bản thân em có thể làm được trong việc bảo vệ thực vật ở địa phương:

- + Tuân theo các biện pháp và tuyên truyền các biện pháp này cho người thân, hàng xóm để bảo vệ sự đa dạng thực vật ở địa phương.
- + Tham gia bảo vệ, chăm sóc và trồng cây xanh ở trường, địa phương.
- + Tham gia các hoạt động trồng cây gây rừng ở địa phương.

-----HẾT-----